ادامه از صفحه اول

مدیران و فرهنگ

شـاید بارزتریـن و جدی‌ترین مرحلـه نمود و آغاز نامیمـون چنین وضعی را هم باید از شـبی دانسـت که رقبـای انتخاباتی بـرای تکیه‌زدن بر صندلی ریاست هیأت وزیران کشور، در یک برنامه زنـده تلویزیونـی و در مقابـل چشـم میلیون‌ها ایرانی به بدترین شـکل ممکن بسـیاری از اصول اخلاقـی جامعـه را نادیـده گرفتنـد و چنان بر یکدیگر تاخته و حریم‌های شـخصی و انسـانی و پهلوانی را با بهره‌گیـری از عباراتی ماندگار چون: «بگـم، بگم»! زیر پا گذاشـتند که شـاید بشـود شـروع خیلی وقایع اسـف‌بار پس از آن را نیز از همین مناظره دانسـت؛ اتفاقاتی ناگوار، از فاجعه کهریزک و اختلاس سـه‌هزارمیلیاردی و گم‌شدن دکل نفتی و به‌حراج‌گذاشـتن ثروت ملی از طریق ایجاد انتظارات عامه‌پسـندی ماننـد یارانه نقدی تـا این اواخـر که در بـوق و کرناکـردن موضوع فیش‌هـای حقـوق نجومی-که خـود به‌وضوح باعـث ایجـاد یـأس و ناامیـدی آحـاد مختلف جامعه در سـطوح گوناگون اجتماعی از مدیران و مجریان کشور اسـلامی و رواج بی‌انگیزگی و... می‌شـود- یا اسـتفاده از واژه زشـت «د... ث» و اتهامی حیرت‌انگیز به خانـواده تعدادی هنرمند شـرکت‌کننده در یک برنامـه دارای مجوز -فارغ از تأییـد یا رد میـزان همخوانی وضعیت ظاهری و شـکل حضور یک خانواده هنری در کشـوری با قواعد ارزشـی و فرهنگی خاص خودش- در یک نشـریه مدعی طرفـداری از ارزش‌هـا و اصول و منتقد نشریات به اصطلاح زرد و وابسته...!

بله، این اتفاقات را وقتی دقیق‌تر و موشکافانه‌تر بررسـی می‌کنیم به‌وضوح می‌توان رد پای کاملا نمایان مدیر یا مدیران ارشـد حوزه‌های سیاسـی و اقتصـادی را در آن ملاحظه کرد و متأثر شـد از اینکـه گاه آثـار ویرانگر یک حرکـت غیراخلاقی، از سـوی یـک مدیر ارشـد در جامعه‌ای اسـتوار بر فرهنگ‌مـداری، چنـان حفـره‌ای در باورها و اعتقادات و متأثر از آن، رفتار آحاد مختلف جامعه ایجاد می‌کند که شـاید سـال‌ها تلاش ده‌ها مدیر توانمنـد و مدبر بعدی هم نتواند نیمی از آن را پر کرده و آب رفته را به جوی بازگرداند...!

مخلـص کلام آنکـه، بـه نظـر می‌رسـد ما به‌اصطلاح مدیران، بهتر اسـت لطفی به فرهنگ و هنجارهای ایرانی- اسـلامی کرده و کمتر دم از ارزش‌ها و توسـعه و برنامه‌ریزی فرهنگی بزنیم؛ چون وقتی نه یک‌بار، نه دوبار، بلکه بارها و بارها مردم کوچه و بـازار تناقض و تفاوت مشـهودی میان گفتـار و کردارمان مشـاهده می‌کنند، دیگر نمی‌شود مجددا نشست و به هجمه‌های دشمن و فضـای مجازی و... حمله کرد و انتظار داشـت مردم هم حرف و سخن‌مان را تأیید و اجرا کنند.

می‌خواهند مردنت را گردن خودت بیندازند

بهمـن مثل خودت پایدار و پیگیر اسـت و زیر فشـارهای زیاد رسـانه‌ای و... سـر خم نکرده و محکـم ایسـتاده اسـت. احمد هـم جواب‌گوی تمام بزرگداشـت‌هایی است که ناشران خارجی و مدیران جشنواره‌ها برایت تدارک دیده‌اند.

آخرین باری که در منزلـت تو را دیدم، گفتی بهمن بدن من را شخم زده‌اند، باید فیلمی راجع به دکترها بسـازم و مثل همیشه پرسیدی که کار جدیدم راجع به چیسـت و چـه‌کار می‌خواهم بکنم و بعد کارهایی را که روی نقاشی‌های مونه، نقاش بزرگ فرانسـوی، کرده بودی به من نشان دادی و بار دیگر به چشـم دیدم که گرچه بدنت را شـخم زده بودنـد، ولی مغـزت مثل الماس می‌درخشـید و فکر هزاران پروژه آینده تو را سر پا نگه می‌داشت.

روحت شاد

آن ۷۲ سد

البتـه برای ایـن نوید از جیـب تمامی مردم کشورمان هزینه می‌شود. دریاچه‌ای که بسیاری از بهترین‌های تاریخ کشورمان را درآغوش پرمهرش نمک‌گیر کرده بود، حالا اما از اینکه بهشت خیالی مطالعات توجیهی انبوه مشاوران، جای خود را به هزینه پرشـدن داده، بیمناک شده است، آینده‌ای که هرآن ناگزیر به تاج‌های بی‌نشان انبوه سدها و کانال‌های خشکیده چشم دوخته و نمک بر زخم خود بساید. اگر که نیک بنگریم، آنچه بر سرنوشت دریاچه ارومیه گذشـت را باید برای تمامی عرصه مدیریت و مردم کشورمان بار دیگر از سر «نوشت». مردمی را نیز که بخشی از متخصصان و ماهرانش در این چرخه زوال چه‌بسـا نیسـتی آفریدند باید مورد پرسش قرار دهیم تا تنها به صندلی‌ها خیره نشویم. باید در پند آخرین دریاچه، به این باور تلخ برسیم که بسـیاری از ما برای دستیابی به کرسی آرزوهای خود به هر شـیوه‌ای دسـت می‌یازیم؛ شیوه‌هایی که می‌توانند رویاروی آرمان‌های ملی هم قرار بگیرند. ای کاش برای بازسـازی دریاچه ارومیه هم‌زمان به بازسـازی سـاختاری فرهنگ اجتماعی و مدیریتی خود نیز بپردازیم؛ سـاختاری که از پسـتوی چرخه مشاور - کارفرما - پیمانکار و مهرهای کلیشه‌ای سازمان حفاظت محیط‌زیست خارج شـود و در داوری آگاهان صاحب‌نظر قرار گیـرد. آیا بـاز دریاچه دیگـری بـرای پندآموزی به‌جامانده است؟

نمایندگان مجلس فاز جدیدی از مخالفت با IPC را کلید زدند

دلواپسی باریسمان قراردادهای نفتی

عکس: محسن نوروزی‌فرد، ایکانا

شرق: دیروز مجلس باز هم درگیر صحبت‌های تکراری، امـا جنجالی دربـاره نقـد قراردادهای نفتی از سـوی منتقـدان دولت بود. برخـی نماینـدگان معتقد بودند باید این قراردادها در مجلس بررسـی شود؛ درحالی‌که وزارت نفت براسـاس قانون برای انعقـاد قراردادهای نفتی نیازمند کسـب اجازه از مجلس نیسـت؛ زیرا این قراردادها در اختیار دولت نیسـت و شـرکت ملی نفت ایران، برای انعقـاد این قراردادها وارد عمل می‌شـود؛ به‌همین‌دلیل بود که برخی نمایندگان وقتی متوجه ایراد قانونی ماجرا شـدند، دسـت به دامان طرح دوفوریتی بررسی قراردادهای آی‌پی‌سی برای ارائه در صحن علنی مجلس شـدند. بااین‌حال کارشناسان معتقدند به علت وجود رقابت در بازارهای نفتی، نباید این نوع قراردادها را مقید به قانون کرد؛ زیرا در آن صورت دیگر نمی‌توان آن را تغییر داد و همه فرصت‌ها برای سرمایه‌گذاری در صنایع نفت و گاز و پتروشـیمی ایران بر باد می‌رود. باوجوداین کارشناسان باز هم تأکید می‌کنند که این موضوع باید در قالب تعامل وزارت نفت با مجلس شـورای اسلامی و اقناع نمایندگان به نتیجه برسد؛ زیرا همین اختلاف‌نظرها هم سرمایه‌گذاران را از سـرمایه‌گذاری در صنعت نفت ایران منصرف می‌کند.

مجلس از بُعد نظارتی وارد شود، نه قانون‌گذاری

علی شـمس‌اردکانی، رئیس کمیسـیون انرژی اتاق ایران در گفت‌وگو با «شرق» با نگاهی به قانون می‌گوید: قوانیـن جاری کشـور اجـازه می‌دهد کـه وزارت نفت قراردادهای نفتی را خود تنظیم کند و نیازی به بررسـی آن از سوی مجلس وجود ندارد. به گفته او، قطعا وزارت نفت مصالح ملی را در ایـن قراردادها در نظر می‌گیرد. شمس‌اردکانی با اشاره به اینکه به مجلس کشیده‌شدن این قراردادها به صلاح کشـور نیسـت، تصریح می‌کند: اگر قراردادهای نفتی قانونی شـود، در مقایسـه با رقبا نمی‌توانیـم از فرصت‌هایی که ممکن اسـت هر روز در بـازار نفت به وجود بیاید، بهره‌مند شـویم. او با تأکید بر اینکه مجلس باید در این زمینه از بُعد نظارتی وارد شود، نـه از بُعد قانون‌گذاری، می‌افزاید: دخالت مجلس برای تذکـردادن درباره قراردادهای نفتـی در قالب یک نهاد ناظر نیاز است. رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران با اشاره بـه اینکه عده‌ای بـا افراطی‌گری، مواضـع دولت ایران را در صحنـه بین‌المللی تضعیف می‌کننـد و هم‌زمان انتظار دارند بهترین قراردادها را هم بتوانیم تنظیم کنیم، می‌گوید: کشـوری که بر اثر همین زیاده‌روی‌ها، هنوز از منظر سوییفت دچار مشکل است، نمی‌توان انتظار داشت بهترین شرایط را در معاملات بین‌المللی داشته باشد. این امکان حتی برای بنگاه‌های خصوصی نیز فراهم نیست؛ چه رسـد به شرکت ملی نفت. شـمس‌اردکانی با بیان اینکه درحال‌حاضر چارچوبی در قالب قراردادهای نفتی در وزارت نفت در اختیار اسـت، می‌افزاید: این قراردادها ممکن اسـت کمال مطلوب نباشد؛ اما حد مقدور است.

وزارت نفت باید در چارچوبی که تعیین می‌شود، بتواند در معامـلات تجـاری و سـرمایه‌گذاری نفتـی بهترین قراردادها را منعقـد کند؛ بنابراین بی‌توجه به این نقدها بایـد راه خود را ادامه دهـد و در مواجهه با این نقدها، محافظه‌کارانه برخورد نکند.

قانونی شدن قراردادها به صلاح کشور نیست

منصـور معظمـی، رئیس کمیسـیون انـرژی اتاق تهـران نیز در گفت‌وگو با «شـرق» می‌گوید: طبق قانون قراردادهای نفتی نیازمند تصویب مجلس نیسـت؛ زیرا تصویب این نوع قراردادها با دولت‌ها نیست که نیازمند قانون باشد؛ بلکه شرکت ملی نفت ایران با شرکت‌های نفتی دیگر قرارداد منعقد می‌کند. معظمی با بیان اینکه اکنون زمزمه‌هایی برای تغییر قانون شـنیده می‌شـود، می‌افزایـد: به‌عنوان کارشـناس می‌گویم ایـن اقدام به صلاح کشـور نیسـت. او در قالب توصیه به نمایندگان مجلـس می‌گوید: حتما نماینـدگان مجلس، این دقت را دارنـد که در شـرایطی که نیاز کشـور به جذب منابع است، نباید سـد راه انعقاد این قراردادها شد؛ بنابراین با مذاکره‌کردن و اقناع نمایندگان مجلس به وسیله وزارت نفت، باید در راهی گام برداریم که این قراردادها نیازمند تصویب قانون تازه‌نوشته نباشند. رئیس کمیسیون انرژی اتاق تهران با اشـاره به اینکه چنین خواسته‌ای از سوی نمایندگان مجلس نیازمند زمان اسـت، ادامه می‌دهد: در آن صورت باید از سوی مجلس، طرحی با دو فوریت ارائه شـود؛ اما هر مکانیسـم دیگری غیر از آنچه اکنون دربـاره قراردادهای نفتی تصویب شـده اسـت، کار را برای سـرمایه‌گذاری در صنعت نفت، سخت‌تر می‌کند و سـرمایه‌گذار خارجی را دچار شک و تردید می‌کند. او با بیـان اینکه همواره از قراردادهای نفتی دفاع می‌کنم، تأکید می‌کنـد: از دیدگاه من منطقی‌ترین کار، تعامل بین مجلس و دولت بر سر این موضوع است.

طرح دو فوریتی بررسی IPC در صحن علنی مجلس

در همین بین بود که یکی از اعضای کمیسیون انرژی مجلـس نیز خبـر از ارائه طرح دوفوریتی بررسـی IPC در صحن علنی مجلس از سـوی نمایندگان منتقد داد. هدایت‌الله خادمی در این رابطه گفت: ۶۰ نفر از نمایندگان این طرح را امضا کرده‌اند. خادمی در گفت‌وگو با فارس، ادامـه داد: در این طرح آمده بـه دلیل آنکه مجلس در رأس امور اسـت، الگـوی قراردادهـای جدید صنعت نفت باید در صحن علنی مجلس نیز بررسـی شـود. بر همین اساس از هیأت‌رئیسـه درخواست شده که جدای از تصویب ایـن الگو در هیأت دولـت، حتما مدل جدید قراردادهای صنعت نفت در مجلس نیز بررسی شود.

در صحن علنی مجلس چه گذشت؟

دیروز در صحن علنی مجلس بررسـی قراردادهای نفتی و برنامه ششم بررسی شـد و نمایندگان منتقد به بیـان انتقادهای خود پرداختند. به گزارش خبرگزاری‌ها، سیدجواد ابطحی نماینده مردم خمینی‌شهر در مجلس در تذکری نسـبت به اصـول ۱۵۳ و ۲۱ قانون اساسـی اخطار داد و گفت: طبق اصول ۱۵۳ و ۲۱ قانون اساسی، نمایندگان مجلس و رئیس‌جمهور سـوگند یاد کرده‌اند که بر قانون اساسـی نظـارت و آن را به‌خوبی اجرا کنند و به‌موجب اصل ۱۵۳ قانون اساسـی هرگونه قراردادی که به سلطه بیگانه به کشور منجر شود، ممنوع است.

وی افـزود: بنده معتقدم که قراردادهای جدید نفتی باید در مجلس تصویب شود تا دولت بتواند آنها را اجرا کند. شـرکت ملی نفت یک شـرکت دولتی است و اگر دولت عنـوان می‌کند که نمی‌تواند جزئیات قراردادهای جدید نفتی را به مجلـس ارائه دهد، حداقل الگوی آن را به مجلس بیاورد. ابطحی با انتقاد از اینکه نمایندگان مجلس متن قراردادهـای جدید نفتـی را نخوانده‌اند، گفـت: این رویه خطرناک اسـت و اگر مجلـس در این زمینه تصمیم نگیرد، نقطه تاریکی در روند قانون‌گذاری در مجلس خواهد بود. علی مطهری که ریاست جلسه را برعهده داشت در پاسـخ به این اخطار قانون اساسی نماینده خمینی‌شـهر گفت: قرارداد میان شـرکت‌های خارجـی نیاز به تصویب مجلس دارد، اگر ادعا دارید که شرکت ملی نفت دولتی است، باید درباره آن بحث شود. البته وزیر نفت می‌گوید که ما همه نگرانی‌های منتقدان درباره الگوی جدید قراردادهـای نفتی را رفع کرده‌ایم. نایب‌رئیس مجلس خاطرنشـان کرد: بنده هم معتقدم قراردادهـای جدید نفتـی در مجلس و کمیسـیون‌ها مورد بحث قرار گیرد. حتما ما در هیأت‌رئیسـه موضوع قراردادهای جدید نفتی را مطرح می‌کنیم.

برنامه ششم تا آبان‌ماه در مجلس تصویب می‌شود

کاظم دلخوش نمایند مردم صومعه‌سرا در مجلس نیز در تذکری نسـبت به ارائه‌نکردن لایحه برنامه ششم توسـعه به مجلس بـا امضای رئیس‌جمهـور انتقاد و اظهار کرد: لایحه به جای اینکه با امضای رئیس‌جمهور به پارلمان ارائه شـود، امضای نوبخت رئیس سـازمان برنامه و بودجه کشور را در پای خود دارد. علی لاریجانی رئیس مجلس شـورای اسلامی در پاسـخ به این تذکر دلخـوش که البته مورد انتقاد بسـیاری از نمایندگان در صحن علنی بـود، توضیح داد: لایحـه‌ای که دولت به مجلس ارائه داده، همان لایحه‌ای است که در مجلس نهم اعلام وصول شد و نیازی به اعلام وصول مجدد آن در مجلس دهم نیست. رئیس مجلس در بخش دیگری از سخنانش یادآور شد: لایحه برنامه ششم توسعه باید در مجلس شورای اسلامی با وجود نقایصی هم که دارد، مطابق سیاسـت‌های کلی ابلاغـی مدنظر مقام معظم رهبری تا آبان یا آذرماه سال جاری به تصویب برسد. وی گفت: احتمالا تا آبان‌ماه لایحه برنامه ششـم توسعه در مجلس تصویب می‌شود.

ابلاغیه بانک مرکزی به بانک‌ها

پاداش‌های کلان قانونی شد

شـرق: بانک مرکزی، اصلاحیه قانون تجارت درباره تغییر سـقف تخصیص پـاداش بـه هیأت‌مدیره را برای اجرا به شـبکه بانکی کشـور اعـم از بانک‌ها و مؤسسـات اعتباری ابـلاغ کرد. پـس از اینکه در ماجـرای فیش‌هـای حقوقـی، پاداش اعطاشـده بـه هیأت‌مدیره برخـی بانک‌ها در مجمع سـالانه جنجال‌آفرین شـد، حالا براساس این ابلاغیه، اختیار هیأت‌مدیره بـرای تخصیص پاداش از محل سـود سـالانه بانک کنترل‌شـده خواهد بـود، گرچه هنوز هم رقم پاداش‌ها می‌تواند کلان باشـد. به گزارش ایرنا، قانـون «اصلاح مـاده (۲۴۱) لایحـه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت» اردیبهشت امسال در مجلس شورای اسـلامی تصویب شد و به تأیید شورای نگهبان رسید. رئیس‌جمهوری نیز شانزدهم خرداد امسـال، این قانـون را به سـازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشـور ابلاغ کرده بود. براسـاس این اصـلاح صورت‌گرفته در قانون تجـارت و با رعایت شـرایط مقـرر در مـاده (۱۳۴) این قانون، نسـبت معینی از سـود خالص سال مالی شرکت که ممکن اسـت برای پاداش هیأت‌مدیره در نظر گرفته شود، به‌هیچ‌وجـه نباید در شـرکت‌های سـهامی عام از سـه درصد و در شرکت‌های سهامی خاص از شش درصد سـودی که در همان سال به صاحبان سهام قابل پرداخت است، تجاوز کند. همچنین درهرحال این پاداش نمی‌تواند برای هر عضو موظف از معادل یک سال حقوق پایه وی و برای هر عضو غیرموظف از حداقل پاداش اعضای موظف هیأت‌مدیره بیشـتر باشـد. از ظاهر این اصلاحیه شاید این‌گونه برداشت شـود که میزان پاداش اعضای هیأت‌مدیره بانک‌ها کاهش پیدا می‌کند درحالی‌که یک کارشناس بانکی معتقد اسـت این اصلاحیه چندان تأثیری در پاداش هیأت‌مدیـره بانک‌ها نخواهد داشـت و فقط راه را برای اضافه دریافت‌هـای احتمالی می‌بندد. احمد حاتمی‌یزد دراین‌باره به «شـرق» می‌گوید: در دولت اصلاحات، پاداش هیأت‌مدیره بانک‌ها به اندازه چهار ماه حقوق آنها بـود و به دلیل دولتی‌بودن بانک‌ها، ارتباطی به میزان تقسـیم سـود بانک نداشـت اما فعـلا هیأت‌مدیره بانک‌ها می‌توانند حداقل تا سـه درصد از سود سـالانه قابل پرداخت به سهام‌داران را به عنوان پاداش بردارند که بسیار بیشتر از حقوق سالانه اعضا خواهد بود؛ به‌همین‌دلیل شرط «بیش از حقوق پایه یک سال نشود» را اضافه کرده‌اند که با این حساب هم رقم کمی نیست. به گفته مدیرعامل اسـبق بانک صادرات، حتی با این شرط که پاداش از حقوق پایه یک سال اعضا بیشتر نباشد هم، مدیران فعلی سه‌برابر مدیران قبلی بانک‌های دولتی پاداش می‌گیرند ضمن اینکه حقوق مدیران امروز نیز نسبت به آن زمان حدود ۱۰برابر بیشـتر است. حاتمی‌یزد با اسـتناد به اینکه باز هم پول‌های درخور توجهی به مدیران داده خواهد شـد، پیش‌بینی می‌کند: اگر این اصلاحیه اجرا شـود تصور نمی‌کنم کسـی گله‌مند باشد یا بخواهد خود را به دلیل حقوق کم از سیستم کنار بکشـد. او با اشـاره به اینکه چنـدی پیش در مجمع سـالانه یکی از بانک‌های خصوصی حدود دو میلیارد تومان پـاداش به هیأت‌مدیره تخصیص یافته بود، می‌گوید: فعلا حقـوق ۳۰میلیون‌تومانی در بانک‌ها مسـئله غیرمعمولی نیسـت پس با این حسـاب اگر حقوق مدیران حدود ۳۰ میلیون تومان باشـد باز هم در قالب همیـن اصلاحیه می‌توان دو میلیارد تومان پاداش پرداخت کرد. حاتمی‌یزد اظهار می‌کنـد: گرچه حقـوق مدیران بانک‌ها نسـبت به حقوق مدیران بانک‌های دولتی در دولت اصلاحات ۱۰برابر شـده و شرط سه و شـش درصد سود بنگاه و یک‌برابر حقوق پایه سـالانه هم اضافه شده است امـا باز هم نمی‌توان فقط به ایـن حقوق‌ها گیر داد و آنها را دریافت‌هـای نجومی تلقی کرد چراکه این امر نسبی است و کسی نمی‌گوید حقوق این مدیران نسـبت به کدام مدیر نجومی اسـت. بـه گفته این کارشـناس بانکی، سال‌هاسـت مدیران آسـتان‌ها، نهادها و بنیادها رقم حقوق خود را افشا نکرده‌اند و کسی نمی‌داند دریافتی اینها چقدر است درحالی‌که برخی از آنها حقوق دریافت نمی‌کنند بلکه درصدی از عایدات مجموعه تحت مدیریت به آنها اختصاص می‌یابـد. این قانون، پاداش مدیـران را کم نمی‌کند مگر اینکه واحد آنها سودآوری بالایی نداشته باشد یا زیان‌ده تلقی شود درحالی‌که قبلا حتی در بنگاه‌های زیان‌ده هـم پاداش‌هـای درخور توجهی تقسـیم می‌شـد. نقدی که مدیرعامل اسبق بانک صادرات بـه قانون «اصلاح ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسـمتی از قانون تجارت» وارد می‌کند این است که پاداش مدیران در بنگاه‌های زیان‌ده یا کمتر سـوددهه را به‌شـدت کاهش می‌دهد و امکان جذب مدیران توانمند در این بنگاه‌ها برای سـودآورکردن بنگاه از بین می‌رود؛ پس باید برای این موارد هم فکری کرد.

توجیه بزرگ‌تر شدن اقتصاد با ۳ اتفاق

رشد اقتصادی بهار ۴/۴ درصد شد

شرق: رشد اقتصادی سـه‌ماهه نخست سال جاری ۴.۴ درصد اعلام شد. براسـاس اطلاعات مرکز آمار ایـران، محصـول ناخالص داخلی به قیمت سـال ۱۳۷۶ در سه‌ماهه نخست سـال جاری با احتساب نفت به رقم ۱۷هـزار و ۶۱۳میلیـارد و ۲۰۰میلیون تومان و بدون احتساب نفت به ۱۶هزار و ۸۷۲میلیارد و ۲۰۰میلیون تومان رسـیده است. به گزارش ایسنا، نتایج مذکور حاکی از آن است که در بهار سال جاری رشـته فعالیت‌های گروه کشـاورزی چهـار درصد، گروه صنعت ۸.۸ درصد و گروه خدمات ۲.۹ درصد نسبت به دوره مشابه سـال قبل رشد داشته است. رشـد گروه صنعت عمدتا ناشی از افزایش صادرات نفت خام و گاز طبیعی بوده اسـت. چالش اصلی آمار اعلامی از سـوی مرکز آمار ایـران می‌تواند این باشـد که چگونه رشد اقتصادی از حدود یک درصد در پایان سـال گذشته به ۴.۴ درصد رسیده است، اما اثـرات آن در چهـره رنجور اقتصاد ایران به چشـم نمی‌آید. یک کارشـناس اقتصادی در این‌باره معتقد اسـت با توجه به سـه اتفاق اصلی‌ای که در سال ۹۵ در اقتصاد ایران رخ داده اسـت، رشد اقتصادی ۴.۴ درصد سه‌ماهه نخست توجیه و تأیید می‌شود. هادی حق‌شـناس در گفت‌وگو با «شرق» گفت: اول اینکه در اواخر سال گذشته و اوایل سال جاری شاهد بهبـود وضعیـت بارندگی‌ها در کشـور بوده‌ایم که روی رشـد بخش کشاورزی تأثیر مستقیمی داشته و برای مثال باعث شـده اسـت در بحث گندم به مرز خودکفایی برسـیم. همچنین در سـایر محصولات نیز کم‌وبیش وضع به همین صورت بوده اسـت. او افزود: نکته دوم اینکه در سـال جاری فروش نفت ایران به بیش از دومیلیون بشکه در روز رسیده است و همین عامل و علامت مهمی برای رشد اقتصادی مثبت به‌شمار می‌آید ضمن اینکه در شاخه صنعت، علاوه بر نفت، رشـد خودرو، سـیمان و برخی دیگر از صنایع نیز مثبت بوده اسـت. حق‌شـناس نکته سـوم مؤثر در تحقق رشد اقتصادی ۴.۴ درصدی را به افزایش صادرات در مقابل واردات نسـبت داد و تصریح کرد: در چهارماهه ابتدایی سال جاری نسبت به مدت مشـابه سال گذشته، هم صادرات غیرنفتی کشـور بیش از میزان واردات بـوده و هم وضعیت صادرات نسـبت به سال گذشته بهبود داشته است. این کارشناس مسائل اقتصادی با بیان اینکه طبیعتا در برخی از بخش‌های دیگر اقتصاد چنین رشـدی نداشته‌ایم، به وضعیت نامناسب برخی صنایع اشاره کرد و گفت: تقریبا ۳۰ قلم تولیدات صنعتی کشـور، نیمی دارای رشد تولید مثبت بوده و برخی هم رشد منفی داشته‌اند که برآیند آن، رشد ۴.۴ درصدی شده است. حق‌شناس در پاسخ به اینکه چرا مردم رشد اقتصادی ۴.۴ درصدی را احساس نمی‌کنند، با تقسیم جامعه به دو قشر، شامل دهک‌های پایین درآمدی و بالای درآمدی، اظهار کرد: دهک‌های بالای درآمدی بـه دلیل اینکه اغلـب به‌جای درآمدهـای ثابت و حداقلـی کارمنـدی و کارگـری، شـغل آزاد دارند، تغییرات اقتصادی را بهتر و بیشتر لمس می‌کنند، اما در مقابل دهک‌های پایین جامعه مشکل معیشت، مسکن، درمان و تأمین‌نشدن حداقل نیازهای اساسی دارند و طبیعی اسـت که اثرات این رشد، آن‌هم در برخـی از صنایـع و حوزه‌ها را کمتر متوجه شـوند چراکه درآمد و دریافتی آنها ثابت اسـت. او افزود: دراین‌میان، مسـتمری‌بگیران نهادهـای امدادی یا گیرندگان حقوق ثابت پایین مانند بازنشسـتگان، این رشد را اصلا احسـاس نمی‌کنند چراکه این قشر در کف قـرار دارند. این کارشـناس اقتصـادی، لمس اثرات رشـد اقتصـادی و ثمـرات آن در اجتماع را منوط به زمانی کرد که رشـد اقتصادی کشـور برای چند سـال پیاپی در حدود هفت، هشت درصد شود و حدود سـه، چهار سـال متوالی، نرخ تورم نیز زیر پنج درصد ثابت بماند چراکه آسـیب‌های وارد شده به جامعه، به‌ویژه قشـر مستضعف در اثر تورم‌های بالا و رشدهای اقتصادی ضعیف یا منفی باعث شده این قشـر بنیه خود را از دست بدهند و بازتوانی آنها نیاز به زمان و اسـتمرار شـرایط مطلوب اقتصادی دارد. ایـن کارشـناس اقتصادی با بیـان اینکه این رشد اقتصادی تداوم می‌یابد، گفت: افزایش فروش نفت یکی از عوامل تحقق این رشـد اقتصادی بوده اسـت و در ادامه که درآمدهای صـادرات افزایش یافته، نفت به‌عنوان منبع اصلی رشـد اقتصادی در اقتصاد ایران وارد کشـور می‌شود و نکته دوم اینکه به نظر می‌رسد بخشی از سفر هیأت‌های خارجی به ایران در پسـابرجام، در سال جاری به نتیجه برسد و با افزایش سـرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در سال، ۹۵ اقتصاد ایران به دو منبع پول دسـت پیدا کند. او همچنین بازگشت اعتماد به بخش خصوصی را نیز یکی از عوامل زمینه‌سـاز برای تداوم رشد اقتصادی عنوان کرد.

بورس

سومین روز منفی بورس با ترمز معدنی‌ها

علی سیدخسروشاهی
تحلیلگر بازارهای مالی

● شـاخص کل بورس اوراق بهـادار تهران دیروز بـا ۱۳ واحد کاهش به عدد ۷۸هـزار و ۲۰۵ واحد رسـید تا به‌این‌ترتیب سـومین روز منفی مردادماه رقـم بخورد. حالا شـاخص خود را بـه کف کانال ۷۸هـزار واحـدی نزدیـک می‌بینـد. فلزی‌هـا و معدنی‌هـا که از ابتـدای مردادماه محـرک رو به بـالای بازار بودند، دیروز نقش ترمـز را ایفا کردند. ملـی مس، سـرمایه‌گذاری امید، فـولاد مبارکه و فولاد خوزسـتان نقـش منفی خـود را به‌خوبی بـازی کردنـد. دراین‌بیـن دو نمـاد پالایشـگاهی شبندر و شبریز به‌همراه خسـاپا و پارسان از شدت نـزول شـاخص کاسـتند. درمجموع بـا بیش از ۶۴هزارمرتبـه معامله، یک‌میلیـارد و ۱۷۶میلیون سـهم به ارزش دوهزار و ۴۷۲میلیـارد ریال مورد دادوستد قرار گرفت. بیشـترین ارزش معامله هم متعلق به بلوک ۴۶۰میلیون‌سـهمی سایپا بود. در فرابورس هم ارزش معاملات به ۹۴۲میلیارد ریال رسـید و دو نماد پالایشگاهی شـتران و شاوان هم مانند هم‌گروه‌های بورسـی خـود، نقش مثبتی در معاملات فرابورسـی داشـتند. آیین‌نامه مهم و ۱۴ ماده‌ای نرخ خوراک پالایشـگاه‌ها و پتروشـیمی‌ها از سوی معاون اول رئیس‌جمهور به دو وزارتخانه اقتصاد و نفت و سـازمان برنامه‌وبودجه در هفته پیش ابلاغ شـد. مطابق ماده ۳ این آیین‌نامه، نفت تحویلـی به پالایشـگاه‌های داخلی و مجتمع‌های پتروشـیمی اعـم از دولتی و خصوصـی بر مبنای ۹۵ درصد متوسـط بهـای محموله‌های صادراتی مشـابه در هر ماه شمسی است. در هفته اخیر هم نفت حدود ۱۰ درصد رشـد کـرد به‌طوری‌که نفت تگزاس از مرز ۴۴ دلار هم فراتر رفت. همین رشـد هم تا حدودی محرک سـهام پالایشی‌ها در بورس بود. شرکت دامداری تلیسه نمونه هم پس از درج در فهرسـت شرکت‌های بازار دوم فرابورس، دیروز عرضه اولیه و هر سهم پنج‌هزار و ۳۰۰ ریال کشف قیمت شد. این اولین شرکت بازار سرمایه با این نوع فعالیت است و از شـرکت‌های زیرمجموعه بنیاد مستضعفان به شمار می‌رود.

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
کل	۷۸۲۰۵,۱	−۱۳,۶۹
شاخص قیمت	۲۷۸۵۹,۸	−۴,۹۰
شاخص کل (هم‌وزن)	۱۴۴۶۱,۴	۱۵,۳۰
شاخص قیمت (هم‌وزن)	۱۱۵۶۸,۹	۱۲,۲۰
آزاد شناور	۸۷۶۰۴,۱	−۶۶,۱۰
۵۰ شرکت بزرگ	۳۱۱۳,۶	۰,۳۰

ارز و طلا

سرنوشت طلا در دست آمریکا

● **شرق:** دیروز بازارهای ارز و طلای تهران در آرامش بودنـد. بازار ارز که مدت‌هاسـت در آرامش به‌سـر می‌برد، اما طـلا به‌گونه دیگری اسـت. تحلیلگران اقتصادی بر این باورند قیمت جهانی طلا در روزهای آینده تحت‌تأثیر انتشار متن مذاکرات نشست جولای فـدرال‌رزرو آمریکا، نوسـانات ارزش دلار و آمارهای اقتصادی مهم آمریکا قرار خواهد داشت. به گزارش سـایت طلا به نقل از پایگاه اینترنتی کیتکونیوز، بیل بـاروش، تحلیلگر برجسـته مؤسسـه آی‌آی‌تریدر، نیز گفت: انتشـار آمارهـای ناامیدکننـده اقتصادی در آمریکا می‌تواند موجب شکسته‌شـدن سـطوح مقاومتی بعدی طلا شود و این مسئله قیمت طلا را به‌زودی تا سطح هزارو ۴۰۰دلار در هر اونس افزایش می‌دهد. قیمت طلا در شرایط کنونی منتظر نوسانات شاخص ارزش دلار خواهد بود. نظرسنجی مؤسسه سی‌ام‌ئی نشـان می‌دهد احتمال افزایش نرخ بهره فدرال‌رزرو آمریکا در نشسـت‌های نوامبر یا دسامبر کمتـر از ۱۲ درصد خواهد بود. البته احتمال افزایش نرخ بهره آمریکا در نشسـت دسـامبر نیز به بیش از ۳۸ درصد رسیده اسـت. این احتمال پیش از انتشار آمارهـای ناامیدکننده اقتصـادی در آمریکا در هفته گذشته به ۵۲ درصد رسـیده بود. برخی تحلیلگران اقتصادی نیز بـر این باورند قیمت طلا در کوتاه‌مدت تثبیت خواهد شد و در دامنه نوسانات ۵۰ دلاری قرار خواهد داشـت، ولی در بلندمـدت روند قیمت طلا کاملا صعودی است.

ارز	قیمت(تومان)	تغییر
دلار آمریکا	۳۵۳۴	−۲
یورو	۳۹۵۷	−
پوند	۴۶۲۸	−۲
درهم	۹۶۸	−۲

طلا و سکه	قیمت	تغییر
طرح قدیم	۱,۱۰۸,۰۰۰	−۱۰۰۰
طرح جدید	۱,۱۱۰,۰۰۰	−
نیم	۵۵۸,۰۰۰	−۱۰۰۰
ربع	۲۸۸,۰۰۰	−۲۰۰۰
گرمی	۱۸۲,۰۰۰	−۱۰۰۰
گرم ۱۸ عیار	۱۱۳,۳۰۰	−
اونس (دلار)	۱۳۳۶.۷	−